

Peder Kobberup
Bjerghuse 54,
6990 Ulfborg

Kystdirektoratet
J.nr. 2025 - 105636
Ref. loufr
Den 24. februar 2026

Dispensation til afgravning af sand inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til afgravning af fygesand inden for klitfredningslinjen på ejendommen matr.nr. 148g Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum, Bjerghuse 54, 6990 Ulfborg, i Holstebro Kommune.

Miljøcenter Ringkøbing meddelte den 30-11-2007 dispensation til rydning af sand umiddelbart omkring sommerhuset på ejendommen.

Naturstyrelsen meddelte den 30-04-2012 dispensation til rydning af sand på ejendommen rundt om sommerhuset.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Afgravet materiale må ikke deponeres inden for klitfredningen.
- Dispensationen er gældende for fjernelse af sand umiddelbart omkring sommerhuset (ca. 3 m ud fra soklen mod nord, øst og vest, og ca. 4 m ud fra soklen mod syd).
- Der må ikke graves i klitten.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejer af ejendommen matr.nr. 148g Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum, der ligger fuldt inden for klitfredningslinjen, har ansøgt om dispensation til at fjerne fygesand omkring sommerhuset på ejendommen.

Sommerhuset er jf. BBR 40 m² stort og opført i 1925. På ejendommen er der også et udhus, der ligger nordvest for sommerhuset. Jf. BBR er udhuset 14 m² stort, og blev opført i 2016 efter dispensation fra Naturstyrelsen.

Et kort over den ansøgte matrikel ses på figur 1.

Et kort over den ansøgte afgravning ses på figur 2.

Et billede fra området i 2016, efter etablering af udhuset, ses på figur 3.

Billeder fra ejendommen ses på figur 4-7.

Fig. 1. Ortofoto 2025. Det klitfredede areal er markeret med orange signatur. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Det røde område markerer den ansøgte matrikel.

Fig. 2. Ortofoto 2025. På figuren er området hvor der ansøges om afgravning markeret med røde stiplede linjer.

Fig. 3. Ortofoto 2016. Matriklen i 2016, efter etablering af udhuset. Området hvor der i dag ansøges om afgravning er markeret med røde stiplede linjer.

Fig. 4. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses et billede fra sommerhuset.

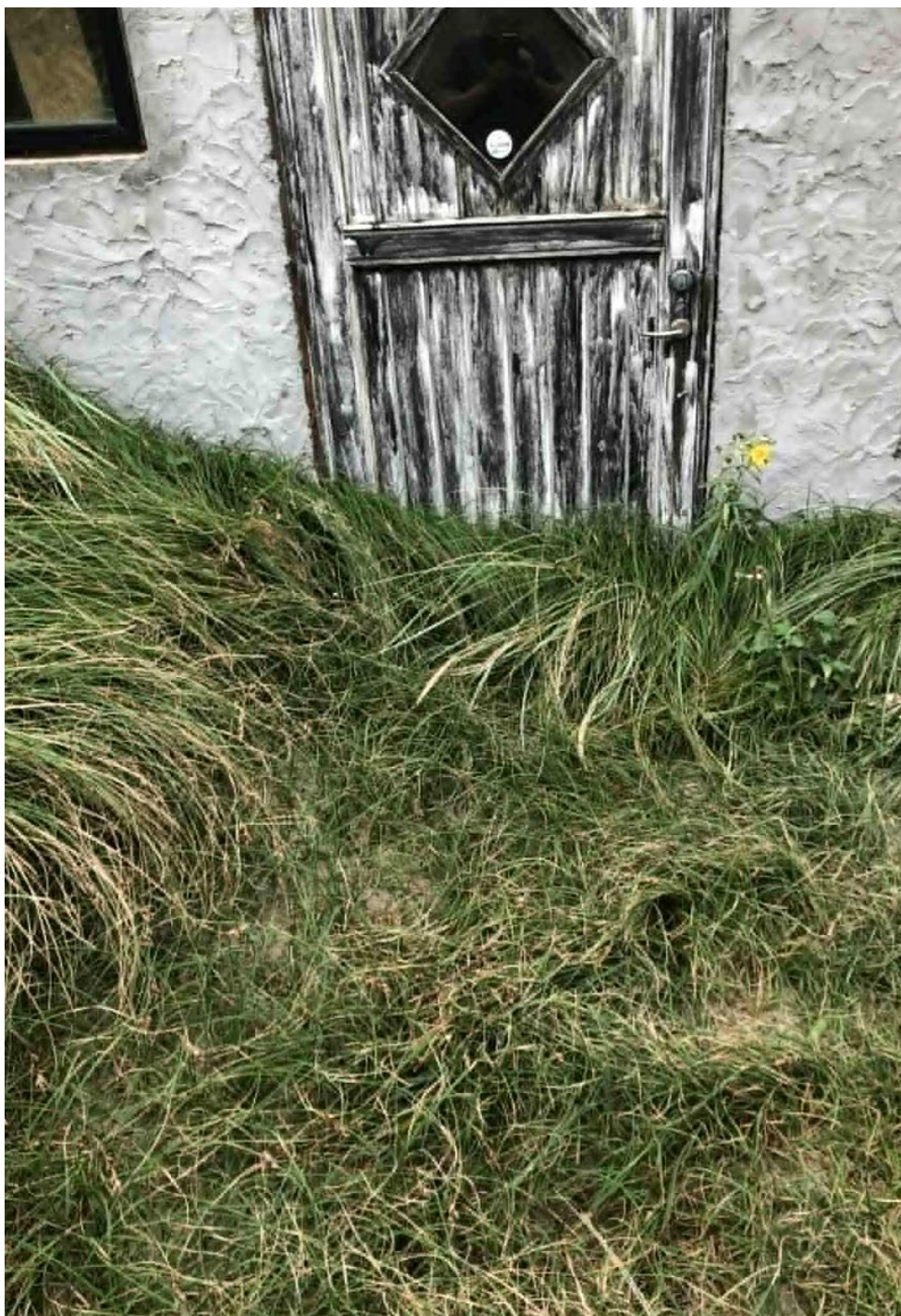

Fig. 5. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses et billede fra sommerhuset.

Fig. 6. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses et billede fra sommerhuset.

Fig. 7. Tilsendt fra ansøger. På figuren ses et billede fra sommerhuset.

Ansøger har oplyst følgende:

"Ansøger om at fjerne fygesand rundt om ejendommen. Har fået tilladelse 2 gange. Sand skaber igen problemer, da det ligger 40-50 cm over sokkel rundt om huset. Overskydende sand vil blive fjernet fra matriklen, som ved de sidste tilladelser. Arbejdet kræver gravemaskine, da mængden af sand er 20-30 m³."

"Syd for huset 4 meter ud fra sokkel, dybde 40 til 50 cm skal fjernes. Vest for huset 3 meter ude fra sokkel, dybde 40 til 50 cm skal fjernes. Nord og øst for huset 3 meter ud fra sokkel, dybde 25 til 30 cm skal fjernes."

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 74, Husby Klit) ligger ca. 190 m mod syd. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 197. Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde er nr. 38, der ligger ca. 230 m mod nordøst i N65. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 4.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38. ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at der hverken er kortlagt habitatnatur eller kortlagt levesteder i det område der ansøges om at afgrave sand. Der er endvidere lagt vægt på, at der er tale om bortgravning af sand omkring et sommerhus, hvor der i forvejen er aktivitet fra besøgende. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er på arter.dk registreret følgende bilag IV-arter i et 10 x 10 km kvadrat; odder, marsvin, strandtudse, markfirben, vandranke, spidssnudet frø, hvidnæse, bæver, og vågehal.

Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte ikke vil påvirke hverken søer, vandløb eller havet. Kystdirektoratet vurderer på den baggrund, at det ansøgte ikke vil påvirke de paddearter og vandlevende pattedyr og planter der måtte være i området.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke de markfirben der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at markfirben foretrækker klitter og lignende, hvor der er løst sandjord at grave æg ned i, vegetationsfrie pletter man kan sole sig på, samt strukturer hvor man kan opsøge skygge, når det ellers bliver for varmt. Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte område fremstår med en tæt bevoksning.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Efter § 8, stk. 1, må der ikke foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer.

Der må f.eks. ikke placeres bebyggelse, ske beplantning eller terrænændringer, herunder etableres hegn eller placeres campingvogne og lignende, og arealerne må ikke afgræsses. Der må heller ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Klitfredningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, fastsætter ud over de forbud, der er nævnt ovenfor i naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 1, at det på klitfredede arealer ikke er tilladt at;

1. fjerne eller beskadige træer, planter eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning,
2. køre med motorkøretøjer, herunder knallerter, uden for lovligt anlagte veje,
3. campere, opstille telte, bænke eller faste indretninger,
4. foretage gravearbejde,
5. afbrænde vegetation, kvast eller lignende, og
6. cykle, ride eller færdes med heste uden for lovligt anlagte veje.

Jf. klitfredningsbekendtgørelsens § 1, stk. 4, gælder reglerne i stk. 1, nr. 2, 5 og 6, ikke på den ubevoksede strandbred.

Det bemærkes, at der uden dispensation kan fjernes fygesand omkring et sommerhus, hvis der er tale om så lille en mængde, at det kan fjernes med skovl og trillebør.

Eftersom der i den konkrete sag er tale om en mængde fygesand, der er større end hvad der kan fjernes med skovl og trillebør kræver fjernelsen dispensation.

Kystdirektoratet har i den konkrete sag vurderet, at det er nødvendigt for anvendelse og vedligehold af huset, at ejer får mulighed for at gennemføre de beskrevne ændringer.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til afgravning af fygesand som ansøgt.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen

Kystdirektoratet

+45 20 84 98 42

loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38

Afgørelsen er også sendt til:

- Holstebro Kommune, kommunen@holstebro.dk / naturogmiljo@holstebro.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro, dnholstebro-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds LimfjordSyd limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Holstebro, holstebro@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 197		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Kliihede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Spidsand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (TY)	Hvidbrystet præstekrave (Y)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Hvidbrystet præstekrave (Y) og dværgterne (Y) findes ikke i fuglebeskyttelsesområde F38. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))